

PROTOCOL FYSIEK INGRIJPEN NAAR LEERLINGEN

Inleiding

De doelgroep van de Pels bestaat uit leerlingen met een grote diversiteit aan gedragsproblemen. Deze problemen uiten zich in een breed scala van zeer teruggetrokken gedrag tot veelvuldig intimiderend of agressief gedrag. Door hun gedragsproblemen, maar ook door hun normale leeftijdsontwikkeling, kunnen conflictsituaties ontstaan die leiden tot onveilige situaties. Deze onveilige situaties kunnen betrekking hebben op de leerling zelf, andere leerlingen, personeelsleden, bezoekers en alle combinaties hiervan.

De Pels doet er alles aan om leerlingen zo te begeleiden dat conflictsituaties voorkomen worden of hanteerbaar blijven. De Pels kan niet altijd voorkomen dat in uitzonderlijke conflictsituaties uit een oogpunt van veiligheid fysiek ingrijpen noodzakelijk is.

Fysiek ingrijpen is nooit een middel op zich. Er zijn altijd stappen aan voorafgegaan en er zullen altijd acties op volgen om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

Alle leerkrachten van de Pels krijgen een agressieregulatietraining, waarbij aandacht wordt besteed aan het herkennen, voorkomen en begeleiden van alle vormen van agressie en geweld. Deze training is er op gericht om fysiek ingrijpen te voorkomen of zo lang mogelijk uit te stellen. Daarnaast is er in de training aandacht voor proportioneel fysiek ingrijpen in voorkomende gevallen.

Begrippen:

Fysiek ingrijpen: het vastpakken en -houden van een leerling en wanneer nodig het wegleiden van een leerling uit een situatie met behulp van vasthouden. Hierbij kunnen specifieke grepen toegepast worden.

Grepen: binnen de agressieregulatietraining aangeleerde technieken van vasthouden, klemmen en wegleiden. (zie bijlage.)

Proportioneel: het vastpakken en -houden van leerling op een manier die past bij het gedrag van de leerling, die past bij het doel dat beoogd wordt met de ingreep en die nooit langer duurt dan noodzakelijk is.

Agressie en geweld: scheldpartijen, bedreigingen, vernederingen, pesten, slaan, schoppen, spugen en overrompeld worden. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen fysiek, psychisch en verbaal geweld.

Onveilige situatie: Die situatie waarbij agressie en geweld aan de orde is of die door het laten bestaan van de situatie vrijwel zeker zal leiden tot agressie en geweld of gevoelens van acute onveiligheid bij anderen.

Uitgangspunten:

1. **Fysiek ingrijpen is een uiterst middel.**

Alle andere pedagogische hulpmiddelen hebben onvoldoende geholpen en er is een onveilige situatie of deze dreigt te ontstaan. Er zijn altijd stappen aan voorafgegaan en er zullen altijd acties op volgen om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen. Hoewel fysiek ingrijpen een machtsmiddel is blijft de ingreep er op gericht om de veilige situatie te herstellen.

2. **De afhandeling van het conflict is erg belangrijk.** De leerling zelf, maar ook de leerlingen die bij het conflict betrokken raken, moeten weten dat fysiek ingrijpen nooit "normaal" is.

3. **Een leerkracht moet vanuit een professionele houding kunnen handelen.** Fysiek ingrijpen kan alleen als de leerkracht emotioneel niet te zeer bij het conflict betrokken is of dreigt te raken. Als hij/zij dit niet kan, dan zal een ander personeelslid ingeschakeld worden. Dit moet tijdig gebeuren, het kan fysiek ingrijpen voorkomen.

4. **Daar waar fysiek ingrijpen noodzakelijk is, wordt zo veel mogelijk een tweede personeelslid gevraagd om bij te springen.**

Dit heeft meerdere redenen:

- een tweede personeelslid kan de-escalerend werken.
- de personeelsleden kunnen van elkaar zien of de emotionele betrokkenheid niet te groot wordt.
- met twee personeelsleden is de kans op een worstelpartij waarbij leerling en/of personeelslid elkaar letsel aanbrengen minder groot.

5. **Fysiek ingrijpen gebeurt proportioneel en stopt zodra de onveilige situatie is opgeheven.**

Tijdens en na een fysieke ingreep blijft herstellen van contact belangrijk. Personeelsleden zullen duidelijk aangeven wat er verwacht wordt van de leerling en wanneer de fysieke ingreep niet meer nodig is. Het is belangrijk om te blijven praten met de leerling. Het is belangrijk om contact met de leerling te blijven houden en belangrijk als hulpmiddel om zelf rustig te blijven.

Als richtlijn voor fysiek ingrijpen wordt onderstaand schema gehanteerd:

	Leerling is wel aanspreekbaar	Leerling is niet aanspreekbaar
Leerling werkt wel mee	Geen fysieke ingreep nodig.	Geen fysieke ingreep nodig. Kans op ingrijpen is aanwezig.
Leerling werkt niet mee	Door communicatie en proportioneel fysiek ingrijpen tot meewerken bewegen.	Fysiek ingrijpen. Contact blijven zoeken.

Aanpak:

- het personeelslid beoordeelt of er sprake is van een onveilige situatie.
- het personeelslid beoordeelt of fysiek ingrijpen nodig is.
- het personeelslid handelt volgens de uitgangspunten.

Afhandeling:

- de leerling wordt tot rust gebracht.
- in samenspraak met de schooldirecteur of degene die hem vervangt zal er oog zijn voor en zullen er acties worden ondernomen richting:
  - de leerling zelf
  - betrokken anderen.
  - getuigen.
  - leerkrachten die betrokken waren bij het conflict.
  - de ouders/verzorgers.

Hierbij worden de gebruikelijke procedures rondom conflictafhandeling gebruikt.

Klachten:

Op dit protocol is de klachtenregeling van de Pels van toepassing.

Aldus vastgesteld in de MT-vergadering van 14 februari 2011

Froukje van der Wal
algemeen directeur/bestuurder